

Alkohola aprite 2017. gada 9 mēnešos

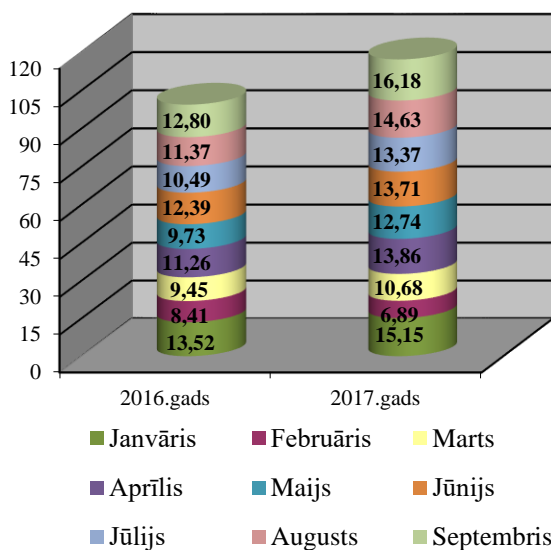
1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem

2017.gada deviņos mēnešos **akcīzes nodoklis par alkoholiskajiem dzērieniem** (neieskaitot alu) **iekasēts 117,2 milj. EUR** apmērā, kas ir par 17,8 milj. EUR jeb 17,9% vairāk kā 2016.gada attiecīgā periodā, ko ietekmēja kopējais patēriņam nodoto alkoholisko dzērienu apjomu pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kā arī akcīzes nodokļa likmju palielināšana 2016.gada un 2017.gada 1.martā.

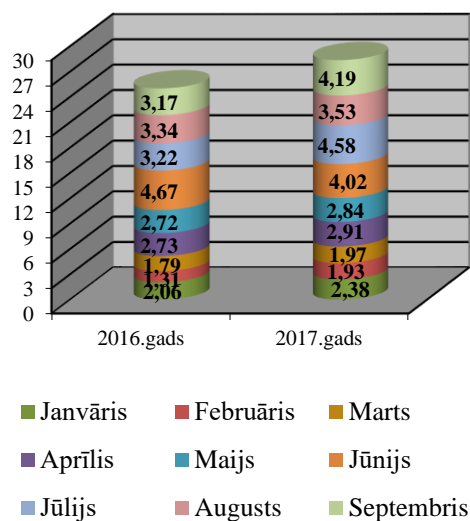
Savukārt **par alu** 2017.gada sešos mēnešos **iekasēti 28,4 milj. EUR**, kas ir par 3,3 milj. EUR jeb 13,4% **vairāk** nekā 2016.gada deviņos mēnešos, ko pamatā ietekmēja iepriekš minētais akcīzes nodokļa likmju kāpums alum 2016.gada 1.martā par 11% un 2017.gada 1.martā par 7%, kā arī patēriņam nodotā alus apjoma pieaugums.

1.attēls

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem (bez alus) (milj. EUR)

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alu (milj. EUR)

2. Alkoholisko dzērienu aprītē iesaistītie komersanti

2017.gada septembra beigās:

- 219 komersantiem bija 243 spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai, no tiem 74 komersantiem bija spēkā esošas licences uz atvieglotiem nosacījumiem – mazās alkoholisko dzērienu darītavas, kuras ražo vīnu, raudzētos dzērienus vai pārējos alkoholiskos dzērienus no savā īpašumā vai valdījumā esošajos dārzos un dravās iegūtajiem produktiem vai savvaļā augošiem augiem Alkoholisko dzērienu aprites likumā noteikto limitu ietvaros;
- 51 komersantam bija spēkā licences reģistrēta nosūtītāja darbībai;
- 4 komersantiem bija spēkā esošas licences reģistrēta saņēmēja darbībai;

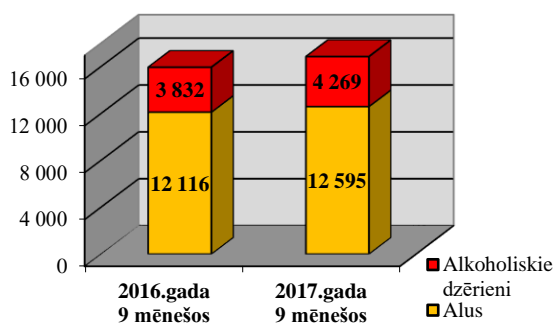
- 256 komersantiem bija spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecībai;
- 4038 komersantiem bija spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai un 138 komersanti, kuriem licence ir tikai alus mazumtirdzniecībai.

3. Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie dzērieni

Viens no būtiskākajiem rādītājiem, kas vistiešākā veidā ietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā, ir alkoholisko dzērienu apjoms, kas nodots patēriņam Latvijā, un to struktūra, ņemot vērā piemērojāmās akcīzes nodokļa likmes.

2.attēls

Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie dzērieni (tūkst. dal)

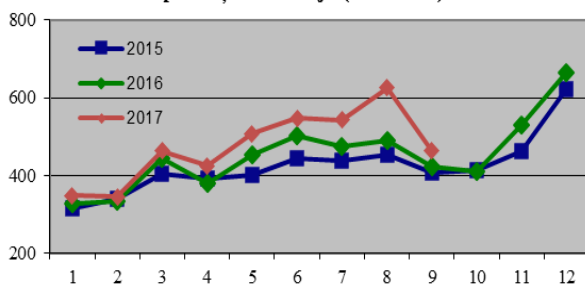

2017.gada 9 mēnešos Latvijā nodoti 4 269 tūkst. dekalitri (turpmāk – dal) alkoholisko dzērienu, kas ir **par 11% vairāk** nekā 2016.gada deviņos mēnešos. Vērtējot pēc absolūtā alkohola satura dzērienos, patēriņam nodotie apjomi ir par 12% lielāki kā 2016.gada deviņos mēnešos. Alus **2017.gada deviņos mēnešos** patēriņam Latvijā nodots 12 595 tūkst. dal apjomā un salīdzinājumā ar 2016.gada attiecīgo periodu **vērojams pieaugums par 4%**.

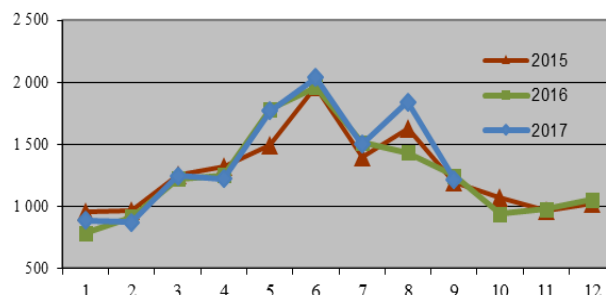
Apskatot alkoholisko dzērienu un alus aprītes rādītājus mēnešu griezumā, vērojama nevienmērīga patēriņam nodotā alkohola dinamika. Tā, piemēram, patēriņam nodoto **alkoholisko dzērienu** apjoms ievērojami pieaug gada nogalē. Salīdzinot **alkoholisko dzērienu** patēriņam nodotos apjomus ik gadu pa mēnešiem, secināms, ka patēriņam nodoto alkoholisko dzērienu apjomam ir stabili pieaugoša tendence. 2017.gada septembrī patēriņam nodoto alkoholisko dzērienu apjoms salīdzinājumā ar pērnā gadu ir pieaudzis par 10%.

3.attēls

Alkoholiskie dzērieni (neskaitot alu), kas nodoti patēriņam Latvijā (tūkst. dal)

Alus, kas nodots patēriņam Latvijā (tūkst. dal)

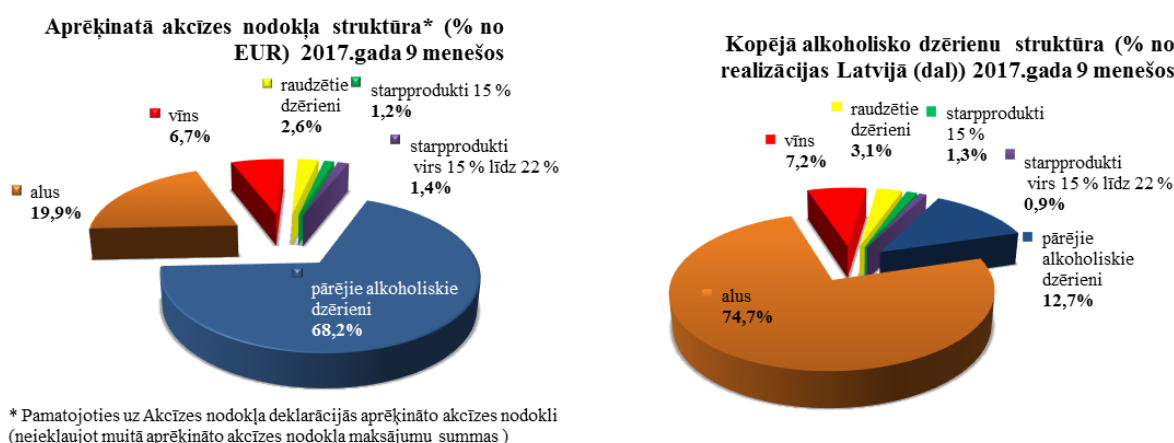

Savukārt, **alus** apjoms, kas nodots patēriņam Latvijā, krietni pieaug vasaras mēnešos, īpaši jūnijā. Salīdzinot patēriņam nodotos alus apjomus ik gadu pa mēnešiem, vērojama salīdzinoši stabilitāte. Patēriņam nodotā alus apjoms būtiski pārsniedz pērnā gada rādītājus tikai šī gada janvārī (pieaugums 12%) un augustā (pieaugums 28%), savukārt februārī, aprīlī, maijā, jūlijā un septembrī vērojams patēriņam nodotā apjoma samazinājums (skat. 3.att.). Tomēr kopējais šī gada deviņos mēnešos patēriņam nodotais alus apjoms pārsniedz pērnā gada rādītāju.

Komersantu aprēķinātais akcīzes nodoklis 2017.gada 9 mēnešos par patēriņam Latvijā nodotajiem alkoholiskajiem dzērieniem sadalījumā pa veidiem:

- pārējie alkoholiskie dzērieni 98,4 milj. EUR;
- vīns - 9,5 milj. EUR;
- raudzētie dzērieni - 3,7 milj. EUR;
- starpprodukti virs 15 % līdz 22% – 2,0 milj. EUR;
- starpprodukti līdz 15 % (ieskaitot) – 1,8 milj. EUR;
- alus – 28,4 milj. EUR.

4.attēls

Kopējā patēriņam Latvijā nodoto alkoholisko dzērienu struktūrā 2017.gada deviņos mēnešos vislielāko daļu sastāda alus (75%), savukārt degvīna un pārējo „spirtoto” (4.attēlā – pārējo alkoholisko dzērienu) īpatsvars kopējā alkohola patēriņa struktūrā aizņem 13%, taču būtiski augstākās nodokļa likmes dēļ akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūrā (pēc akcīzes nodokļa deklarācijās aprēķinātās nodokļa summas) šai grupai ir dominējošā loma, nodrošinot 68% no ieņēmumiem.

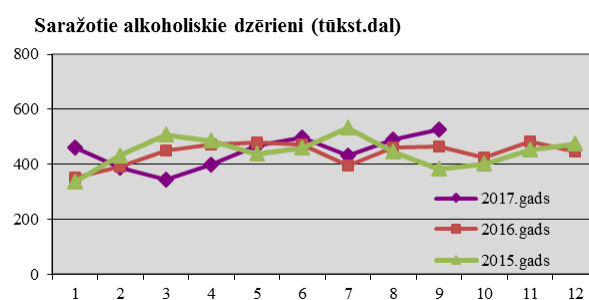
Informāciju par lielākajiem komersantiem, kuri 2017.gada deviņos mēnešos visvairāk patēriņam Latvijā nodevuši alkoholisko dzērienu un alu skatīt *7.pielikumā*.

2017.gada deviņos mēnešos Latvijas patērētāju vidū kā vispopulārākais alkoholiskais dzēriens saglabājas „Cēsu Džons” kokteilis. Populārāko 2017.gada deviņos mēnešos alkoholisko dzērienu nosaukumus skatīt *8. pielikumā*.

4. Alkoholisko dzērienu ražošana

2017.gada deviņos mēnešos alkoholisko dzērienu ražošana tiek veikta 85 akcīzes preču noliktavās (no tām 60 ir mazās alkoholisko dzērienu darītavas), kur saražoti 4 004 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir par 66 tūkst. dal jeb 2% vairāk nekā 2016.gada deviņos mēnešos. Savukārt, 2017.gada septembrī,

5.attēls

salīdzinājumā ar 2016.gada septembra mēnesi, ir vērojams saražoto alkoholisko dzērienu **pieaugums par 13% jeb par 41 tūkst. dal.** Samazinājuma tendence līdz 2017.gada marta mēnesim varētu būt skaidrojama ar to, ka 2017.gada janvārī tika saražots vairāk alkoholisko dzērienu nekā vidēji iepriekšējos gados – 2017.gada janvārī par 31% vairāk saražoto alkoholisko dzērienu nekā 2016.gada janvārī. Salīdzinot ar 2016.gada 9 mēnešiem, ir pieaudzis saražoto starpproduktu līdz 15 tilpumprocentiem, raudzēto dzērienu apjoms virs 6 tilpumprocentiem, pārējo alkoholisko dzērienu un raudzēto dzērienu līdz 6 tilpumprocentiem, savukārt starpproduktu virs 15 tilpumprocentiem līdz 22% tilpumprocentiem un vīna ražošanas apjomi ir samazinājušies – *skatīt 3.pielikuma 1.tabulu.*

Mazie alkoholisko dzērienu ražotāji, t.i. komersanti, kam ir spēkā esošas licences uz atvieglotiem nosacījumiem (uz 2017.gada septembra beigām – 74 spēkā esošas licences), 2017.gada deviņos mēnešos saražojuši 6,4 tūkst. dal alkoholiskos dzērienus. 95% no mazajās ražotnēs saražotā apjoma sastāda raudzēto dzērienu grupas dzērieni.

Alus ražošana 2017.gada deviņos mēnešos veikta 45 akcīzes preču noliktavās, un kopumā saražoti 6 606 tūkst. dal alus, kas ir **par 7,6% vairāk** kā 2016.gada deviņos mēnešos (skatīt 4.pielikuma 1.tabulu). Savukārt 2017.gada septembrī tika saražots par 12% mazāk alus nekā pērn.

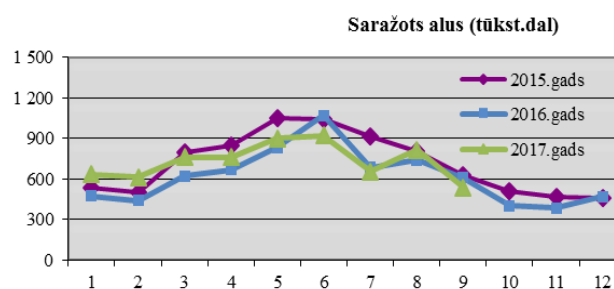
2017.gada septembra beigās 43 komersantiem ir patstāvīgās mazās alus darītavas statuss, kurās 2017.gada deviņos mēnešos saražoti 1 441 tūkst. dal alus jeb 22% no kopējā Latvijā ražotā alus. Jāatzīmē, ka mazajās alus darītavās saražotajam alum tiek piemērots akcīzes nodokļa atvieglojumus 50% apmērā). Patstāvīgo mazo alus darītavu darbība ir jau ilggadēja un ar salīdzinoši nozīmīgu ietekmi uz alus ražošanas apjomiem Latvijā.

5. Alkoholisko dzērienu ieviešana Latvijā

Lielākā daļa alkoholisko dzērienu Latvijā tiek importēti/ievesti, izmantojot akcīzes preču noliktavas. Akcīzes preču noliktavās ievesto, tai skaitā importēto, preču apjomu izmaiņas tiešā veidā neietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus, jo tie lielākoties tiek saņemti un uzglabāti atliktā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, kā arī liela daļa dzērienu no akcīzes preču noliktavām atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā tiek pārvietoti uz citām ES dalībvalstīm vai eksportēti.

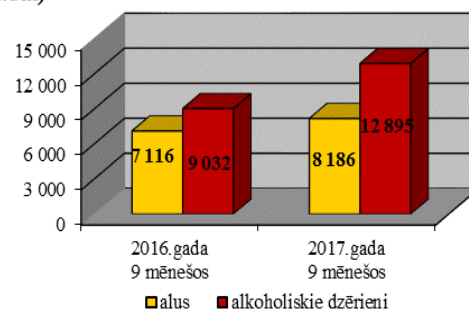
2017.gada deviņos mēnešos Latvijā importēti/ievesti 12 895 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 43% vairāk** kā 2016.gada attiecīgajā periodā, skatīt 3.pielikuma 1.tabulu.

6.attēls

7.attēls

Latvijā ievestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)

Alus 2017.gada deviņos mēnešos Latvijā kopumā importēts/ievests 8 186 tūkst. dal apjomā, kas ir **par 15% vairāk** kā 2016.gada deviņos mēnešos, skatīt 4.pielikuma 1.tabulu.

6. Alkoholisko dzērienu nosūtīšana uz ES dalībvalstīm un eksportam

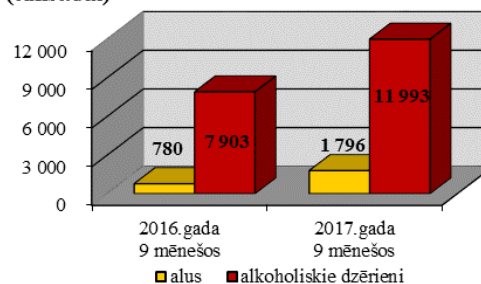
Kopumā **2017.gada deviņos mēnešos** no Latvijas izvesti 11 993 tūkst. dal **alkoholisko dzērienu** (neskaitot alu), kas ir **par 52% vairāk** kā 2016.gada deviņos mēnešos, skatīt 3.pielikuma 2.tabulu. No tiem 90% eksportēti, galvenokārt uz Krieviju, 10% nosūtīti uz citām ES dalībvalstīm, no tā lielākais apjoms nosūtīts uz Lietuvu un Igauniju.

8. attēls

Lielāko daļu no alkoholisko dzērienu apjoma, kas izvests no Latvijas, sastāda pārējo alkoholisko dzērienu grupas dzērieni.

Alus 2017.gada deviņos mēnešos no Latvijas izvests 1 796 tūkst. dal apjomā, un, salīdzinot ar 2016.gada deviņiem mēnešiem, šis apjoms ir palielinājies par aptuveni divām reizēm, skatīt 4.pielikuma 1.tabulu.

No Latvijas izvestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)

2017.gada deviņos mēnešos alus no Latvijas tiek izvests gan uz ES dalībvalstīm, gan eksportēts, 22% no kopējā izvestā alus apjoma izvesti uz Lietuvu, 21% uz Krieviju, 19% uz Igauniju, savukārt 5% izvesti uz Apvienotajiem Arābu Emirātiem un Itāliju.

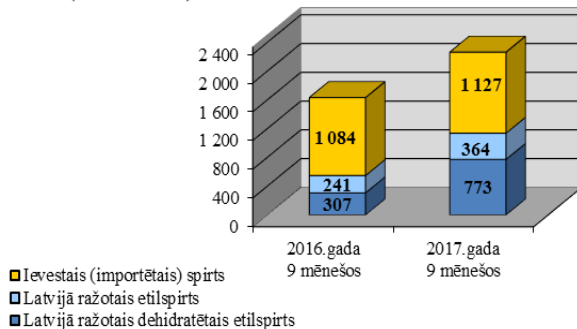
7. Spirta aprīte

Latvijā spirta aprīte tiek stingri reglamentēta saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību, kas paredz arī ierobežotu spirta aprītē iesaistīto personu loku. Etilspirta ražošanu šī gada deviņos mēnešos veikuši divi komersanti, kā arī pieci komersanti – alkoholisko dzērienu ražotāji ievēduši etilspirtu no citām valstīm.

Faktiski visa spirta aprīte Latvijā notiek atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, tādēļ akcīzes nodokļa ieņēmumus tiešā veidā tā neietekmē. Detalizētus spirta aprītes rādītājus skatīt 4. un 6. pielikuma 2.tabulā.

9.attēls

Latvijā aprītē esošā etilspirta izcelsme (tūkst. dal a/a)

2017.gada deviņos mēnešos Latvijā kopumā saražots etilspirts (t.sk. dehidratētais etilspirts) 1 137 tūkst. dekalitru absolūtā alkohola (dal a/a) apjomā, kas ir par 589 tūkst. dal a/a **vairāk** kā 2016.gada attiecīgajā periodā. Izmaiņu pamatā ir Latvijā ražotā **etilspirta pieaugums** par 123 tūkst. dal a/a

jeb par **51%**, kā arī **dehidratētā spirta** ražošanas apjomu pieaugums - šogad saražots par 466 tūkst. dal a/a vairāk kā 2016.gada 9 mēnešos.

2017.gada deviņos mēnešos, salīdzinot ar 2016.gada datiem, par **4% pieaudzis** arī Latvijā ievestā un importētā spirta apjoms – no Krievijas, Slovākijas, Igaunijas, Vācijas un Zviedrijas ievesti 1 127 tūkst. dal a/a etilspirta lielākoties alkoholisko dzērienu ražošanai.

Kopumā 2017.gada deviņos mēnešos no Latvijas tika izvests uz Eiropas Savienības dalībvalstīm vai eksportēts 808 tūkst. dal a/a spirta (t.sk. etilspirts – 327 tūkst. dal a/a un dehidratētais spirts – 481 tūkst. dal a/a). 2017.gada deviņos mēnešos par 366 tūkst. dal a/a jeb četras reizes ir pieaudzis izvestais dehidratētā spirta apjoms. Galvenokārt spirts no Latvijas tiek izvests uz Lietuvu, Poliju, Igauniju, Somiju un Šveici.

No kopējā 2017.gadā valstī pieejamā etilspirta apjoma – 2 449 tūkst. dal a/a (krājumi gada sākumā + saražots + ievests Latvijā):

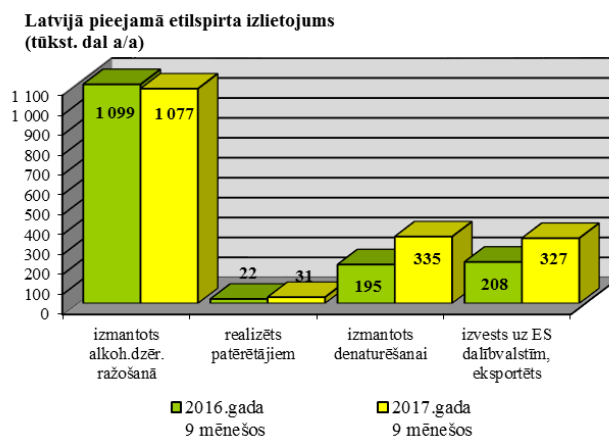
10.attēls

– **44%** izmatots alkoholisko dzērienu ražošanā un šis apjoms ir par 2% mazāks, salīdzinot ar 2016.gada attiecīgo periodu;

– **13%** etilspirta izvesti no Latvijas, un to apjoms salīdzinot ar 2016.gadu ir pieaudzis par 57%;

– citiem spirta patērētājiem nodotais etilspirta apjoms, salīdzinot ar 2016.gadu, ir palielinājies par 41%, taču tie ir salīdzinoši nelieli apjomi, kas kopējā izlietojumā sastāda **1%**;

– salīdzinot ar 2016.gada attiecīgo periodu, šogad Latvijā ir pieaudzis saražotais denaturētā spirta apjoms – 2017.gada deviņos mēnešos denaturēšanai tika izlietoti 335 tūkst. dal a/a, kas ir par 140 dal a/a vairāk.

Vienlaikus, salīdzinājumā ar 2017.gada janvāra sākumu, par 10% ir samazinājies etilspirta krājumu daudzums septembra beigās.

Sirija 67120167

Analītiskajā materiālā un pielikumos apkopota informācija no VID informācijas sistēmās iesniegtajiem pārskatiem uz datu apkopšanas brīdi. Informācija turpmākajās publikācijās var tikt precizēta.